

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

спеціальність	051 Економіка	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Економіка	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	глобальної економіки

ВИКЛАДАЧ

Шелудько Леся Володимирівна

Вища освіта – спеціальність облік і аудит, кваліфікація - економіст з бухгалтерського обліку і фінансів;
Науковий ступень - кандидат економічних наук
Вчене звання – доцент кафедри економіки підприємства
Досвід роботи – 17 років
Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 50 публікацій;
- авторка і співавторка тематичних публікацій;
- учасниця наукових, практичних і методичних конференцій.

телефон	+380509756238	електронна пошта	lesya10081981@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle, ZOOM
---------	---------------	------------------	-------------------------	-----------------------	-----------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	дисципліни "Економіка праці та соціально-трудові відносини" є формування у студентів — майбутніх економістів — системи теоретичних і практичних знань про категорії, поняття, механізми забезпечення ефективної зайнятості населення та прогресивного розвитку соціально-трудових відносин в Україні на всіх рівнях.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	▪ дослідження ролі трудових ресурсів та трудового потенціалу в суспільстві; ▪ з'ясування механізму зростання продуктивності й ефективності праці; ▪ дослідження механізму соціального партнерства; ▪ надання студентам ґрунтових знань з питань оплати праці й регулювання заробітної плати; ▪ вивчення механізму функціонування системи соціально-трудових відносин; ▪ з'ясування механізму регулювання ринку праці та дослідження процесу відтворення робочої сили; ▪ з'ясування місця і ролі Міжнародної організації праці у врегулюванні соціально-трудових відносин; ▪ навчити студентів використовувати здобуті знання в конкретних процесах управління соціально-трудовими відносинами, організації праці та забезпечення її високої ефективності на всіх рівнях; ▪ підвищити на цій основі адаптованість студентів до ринку праці, допомогти їм ефективно включитися в систему нових соціально-трудових відносин.
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 30 годин лекції, 30 годин практичні та семінарські заняття; поточний контроль; підсумковий контроль – іспит.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки. <i>загальні компетентності:</i> ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. <i>спеціальні компетентності:</i> СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами. СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин. СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.	Програмні результати навчання	ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин. ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
----------------	--	-------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1. Соціально-трудові відносини

Лекція 1	Об'єкт, предмет і завдання дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини»	Практичне заняття ПЗ 1	Об'єкт, предмет і завдання дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини»	Самостійна робота	<i>Праця - основа життєдіяльності людини і суспільства. Історія розвитку науки про працю.</i> Еволюція процесу праці. Роль праці у розвитку людини і суспільства. Підприємництво як особливий вид трудової діяльності. Праця в економіці різних типів.
Лекція 2	Праця як сфера життєдіяльності людини та провідний чинник виробництва	ПЗ 2	Праця як сфера життєдіяльності людини та провідний чинник виробництва		<i>Праця як головний фактор виробництва.</i> Вплив техніко-технологічного середовища на працю людини. Сучасні тенденції скорочення форм управління людьми та підвищення ролі творчої праці. Гуманізація праці у сучасних умовах.
Лекція 3	Трудові ресурси та трудовий потенціал суспільства	ПЗ 3	Трудові ресурси та трудовий потенціал суспільства		<i>Населення як суб'єкт економічних та інших суспільних процесів і явищ. Структура трудових ресурсів. Трудовий потенціал.</i> Якість трудового потенціалу та проблеми професійної підготовки населення України. Освітній потенціал України. Здоров'я населення як компонент трудового потенціалу. Трудові ресурси у розвинених країнах.
Лекція 4	Соціально-трудові відносини як система	ПЗ 4	Соціально-трудові відносини як система		<i>Формування та розвиток соціально-трудових відносин в умовах ринку.</i> Проблеми трудової сфери в умовах глобалізації економіки. Соціально-трудові проблеми молоді. Основні проблеми формування системи соціально-трудових відносин в Україні. Міжнародний досвід регулювання соціально-трудових відносин. Регулювання системи соціально-трудових відносин у сучасній Україні.
Лекція 5	Соціальне партнерство	ПЗ 5	Соціальне партнерство		<i>Соціальне партнерство на ринку праці. Порядок ведення переговорів та укладання угод.</i> Роль роботодавців у системі соціально-трудових відносин в Україні та за кордоном. Страйки та їх наслідки для економіки України (сучасні тенденції). Переговори: порядок ведення та укладання угод. Сучасна діяльність профспілкових організацій в Україні. Досвід застосування принципів соціального партнерства у країнах з розвинутою економікою. Показники трудового конфлікту.
Лекція 6	Ринок праці та його регулювання	ПЗ 6	Ринок праці та його регулювання		<i>Елементи ринку праці: товар, попит, пропозиція, ціна. Стан сучасного ринку праці в Україні.</i> Інфраструктура ринку праці, її сутність та елементи. Роль МОП у регулюванні та розвитку міжнародного ринку праці. Ефективність функціонування інфраструктури ринку праці в Україні. Регіональні ринки праці в Україні: стан, особливості та тенденції розвитку.
Лекція 7	Соціально-трудові відносини зайнятості	ПЗ 7	Соціально-трудові відносини зайнятості		<i>Структура зайнятості в народному господарстві України та перспективи її зміни.</i> Безробіття, його роль в економічному механізмі ринку праці. Діяльність служб управління персоналом підприємств і організацій щодо забезпечення зайнятості населення. Основні напрямки та форми взаємодії служб управління персоналом і підрозділів державної служби зайнятості.

Розділ 2. Організація, планування та оплата праці					
Лекція 8, 9	Організація та нормування праці	ПЗ 8, 9	Організація та нормування праці	Самостійна робота	<i>Сучасний стан організації та нормування праці в Україні: проблеми і перспективи.</i> Іноземний досвід застосування нормування праці в різних сферах економіки. Характеристика стану умов праці на підприємствах України. Відповідність українських реалій в сфері умов праці міжнародним нормам і стандартам. Виробничий травматизм та професійні захворювання в Україні: тенденції та наслідки. Державна політика у сфері формування сприятливих умов праці.
Лекція 10	Ефективність та продуктивність праці	ПЗ 10	Ефективність та продуктивність праці		<i>Показники та методи вимірювання продуктивності праці.</i> Сучасні підходи до вимірювання продуктивності праці в Україні. Сучасні підходи до вимірювання продуктивності праці в світі. Програми управління продуктивністю праці: зміст, призначення та наслідки застосування. Резерви зростання продуктивності праці в Україні.
Лекція 11	Політика доходів та рівень життя	ПЗ 11	Політика доходів та рівень життя		<i>Сучасні потреби і потенціал людини.</i> Сучасна організація преміювання персоналу. Структура та принципи побудови системи соціального захисту населення в Україні. Принципи формування мінімального споживчого бюджету в Україні. Якість трудового життя як критерій соціально-трудових відносин.
Лекція 12	Оплата праці	ПЗ 12	Оплата праці		<i>Особливості оплати праці.</i> Особливості оплати праці в Україні та інших країнах. Структура вартості робочої сили. Норми Міжнародної організації праці в області оплати праці. Тарифно-договірне регулювання заробітної плати в Україні. Нетрадиційні сучасні системи оплати праці. Особливості оплати праці керівників, спеціалістів та службовців.
Лекція 13	Планування, аналіз, звітність та аудит у сфері праці	ПЗ 13	Планування, аналіз, звітність та аудит у сфері праці		<i>Аналіз і планування праці.</i> Методика планування праці. Динаміка показників-характеристик умов праці: регіональний розріз. План соціального розвитку колективу. Державна статистична звітність з праці: тенденції змін, їх переваги і недоліки. Аудит у сфері праці: значення і зміст.
Лекція 14	Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин	ПЗ 14	Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин		<i>Концепція та основні напрямки моніторингу соціально-трудової сфери.</i> Порівняльний аналіз положень українського законодавства у сфері праці з нормами трудового права інших країн. Порівняльний аналіз положень українського законодавства у сфері праці з міжнародними нормами трудового права. Основні джерела інформації для проведення моніторингу.
Лекція 15	Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин	ПЗ 15	Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин		<i>Світовий сучасний досвід регулювання соціально-трудових відносин. Моделі регулювання соціально-трудових відносин.</i> Співробітництво Міжнародної організації праці з Україною. Регулювання міжнародних міграційних процесів. Трудова міграція в Україні та її вплив на розвиток людських ресурсів. Міграція населення та сучасні методи її регулювання.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	1. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудові відносини : підручник 5-те вид., оновлене. Київ : Знання, 2011. 390 с. 2. Збрицька Т.П. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навчальний посібник / Т.П.Збрицька, М.С.Татаревська, О.В. Сорока. За заг. ред. М.С. Татаревської. – Одеса: ОДЕУ, 2010 р. – 478 с. 3. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум : навч. посіб. Київ:Знання, 2012. 286 с. 4. Завіновська Г.О. Економіка праці: Навчальний посібник/Г.О. Завіновська. – К: КНЕУ. 2017, - 304 с. 5. Економіка праці : навчальний посібник [електронний ресурс] / за заг. ред. Г. В.Назарової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с. 6. Качан Є.П. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Практикум: навч. посіб. Київ:Знання, 2011. 302 с. 7. Назарова Г.В. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 573 с. 8. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / За ред.Г.В. Назарової. Київ: Знання, 2012. 573 с. 9. Практикум з економіки праці і соціально-трудових відносин: навч. посіб. Київ: НУБіП України, 2018. 555 с.	Методичне забезпечення	1. Робоча програма дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка»; 2. Шелудько Л.В., Богданович О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання спеціальності 051 «Економіка». Державний біотехнологічний університет. Харків, 2024. 37 с. 3. Шелудько Л.В., Богданович О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: методичні вказівки для підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 051 «Економіка». Державний біотехнологічний університет. Харків, 2024. 57 с. 4. Шелудько Л.В., Богданович О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: тестові завдання для підсумкового контролю для здобувачів першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форм навчання спеціальності 051 «Економіка». Державний біотехнологічний університет. Харків, 2024. 25 с.
-------------------	---	-------------------------------	--

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 60	поточне оцінювання
		до 40	підсумкове тестування
Поточне оцінювання	100 бальна сумарна	до 30	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях, робочий зошит з практичними завданнями
		до 10	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.